

THICH
NHAT HANH

DE
NOVICE

EEN VERHAAL
OVER WARE LIEFDE
EN WIJSHEID

Thich Nhat Hanh

DE NOVICE

Een verhaal over ware liefde en wijsheid

Uitgeverij
Ten Have

INHOUD

hoofdstuk 1 – De vondeling	7
hoofdstuk 2 – De vernedering	17
hoofdstuk 3 – De stap naar vrijheid	23
hoofdstuk 4 – Delirium	31
hoofdstuk 5 – Groot onrecht	41
hoofdstuk 6 – Het scherpen van het zwaard	47
hoofdstuk 7 – Een diamanthart	57
hoofdstuk 8 – Een plechtige gelofte	67
hoofdstuk 9 – Een liefdevol hart	75
Enkele woorden bij de legende van Quan Am Thi Kinh	87
Thi Kinhos nalatenschap <i>Zuster Chan Khong</i>	89
Een oefening in liefde <i>Thich Nhat Hanh</i>	109
Adressen	123

DE VONDELING

Kinh Tam had zojuist de klok voor de avondchant laten klinken, toen de jonge novice het gehuil van een baby hoorde. Kinh Tam dacht: dat is vreemd! De novice liet de klok los, stapte snel door de deuropening van de klokkentoren en speurde de heuvel af. Kinh Tam ving nog net een glimp op van Thi Mau in haar lichtbruine lange gewaad, dat zo gewoon is onder Vietnamese vrouwen. Zij hield een huilende, pasgeboren baby in haar armen en keek omhoog in de richting van de novice.

Een alarmerende gedachte schoot door het hoofd van Kinh Tam: Thi Mau is waarschijnlijk bevallen en nu komt ze hierheen om het kind bij mij achter te laten.

Allerlei heftige gevoelens kwamen in Kinh Tam op en duikelden over elkaar heen. De novice probeerde de hachelijke situatie te overzien: als novice heb ik de klooster-geloften afgelegd. Ik word ervan beschuldigd dat ik een verhouding heb gehad met Thi Mau, dat ik haar zwanger

heb gemaakt en dat ik mijn daden niet wil toegeven. De gedachten struikelden over elkaar heen: is er iemand die mijn onmogelijke situatie kan begrijpen!? Ziet dan niemand hoe onrechtvaardig ik hier behandeld word? Mijn leraar, de abt van de tempel, schenkt mij al zijn liefde en mijn twee dharmabroeders hebben het allerbeste met mij voor, maar hoe kan ik weten of ook zij, diep in hun hart, niet hun twijfels hebben? En nu is de baby hier. Thi Mau weigert koppig om het pasgeboren kind naar zijn echte vader te brengen en nu brengt ze het hier, naar de tempel! Als ik de baby nu aanneem, zal iedereen die al vermoedde dat ik de vader van het kind ben, dit zeker verkeerd opvatten. Ze zullen zeggen dat ik schuld beken. En wat zal mijn leraar denken? Hoe zullen mijn dharmabroeders reageren? En de mensen in het dorp?

Uiteindelijk besloot novice Kinh Tam dat het maar het beste was om naar beneden te gaan en Thi Mau te vragen de moeder op te brengen om haar ouders te vertellen wie de echte vader was en de baby vervolgens naar hem te brengen. Kinh Tam stapte de klokkentoren uit en liep de trap af, ondertussen in stilte de naam van de Boeddha aanroepend. De novice had een groot vertrouwen in de helende energie van liefdevolle vriendelijkheid die belichaamd wordt door de Boeddha. De wijsheid van de Boeddha zou de novice zeker door deze moeilijke periode heen helpen. Kinh Tam nam zich voor om vriendelijke en liefdevolle woorden te gebruiken bij het advies aan Thi Mau, zodat zij in zou zien dat er een betere manier

was om deze situatie op te lossen. Maar terwijl de novice van de klokkentoren naar beneden liep, was Thi Mau al veel verder de heuvel af gerend. In een flits liep ze door de tempelpoort en verdween in het dichte groen van de heuvels. Op dat moment begon de pasgeboren baby, die gewikkeld in vele lagen wit katoen onder aan de trap van de klokkentoren was achtergelaten, hartverscheurend te huilen.

Kinh Tam rende naar de baby toe en pakte hem snel op. Diep vanbinnen voelde de novice een ongeken- de liefde groeien en verzorgende instincten ontpopten zich als een krachtige bron van energie. Kinh Tam dacht: niemand wil voor dit kind zorgen en niemand wil het erkennen; zijn vader zeker niet en zijn moeder heeft hem net achtergelaten. Zijn grootouders weten niet eens dat hij geboren is. Als ik niet voor hem zorg, wie dan wel? Ik zeg van mijzelf dat ik een monnik ben, iemand die zich oefent in mededogen. Hoe zou ik kunnen denken dat ik het recht heb om dit kind achter te laten? Hoe zou ik het over mijn hart kunnen verkrijgen? De novice werd steeds vastbeslotener: laat ze maar roddelen, laat ze me maar verdenken en vervloeken! Dit pasgeboren kind heeft iemand nodig die voor hem zorgt en hem opvoedt. Als ik het niet doe, wie dan wel?

De tranen stroomden bij de novice over de wangen terwijl Kinh Tam het kindje liefdevol vasthield, het knuffelde en heen en weer wiegde. Het hart van de novice vulde zich tegelijkertijd met een groot verdriet en met de

zoete nectar van mededogen. Kinh Tam merkte dat de baby honger had en dacht meteen aan oom en tante Han ('Zeldzaamheid'), een echtpaar dat aan de voet van de heuvel waarop de tempel was gebouwd woonde. Tante Han was net twee weken geleden bevallen van een kind. Belangrijk was nu dat het kind naar het dorp gebracht werd, zodat het gevoed kon worden. Oom en tante Han waren regelmatige bezoekers van de tempeldiensten en konden het met alle novicen goed vinden. Deze lieve vrouw zou het zeker niet erg vinden om iets van haar melk met dit ongelukkige kind te delen.

Kinh Tam wikkelde de katoenen doeken wat beter om de baby heen zodat deze het niet koud zou krijgen. Hierna droeg de novice de kleine baby door de poort en over het dalende pad naar het dorp en was zich volledig aandachtig van iedere stap en iedere ademhaling.

'Morgenochtend zullen mijn leraar en mijn twee dharmabroeders mij ongetwijfeld vragen waarom ik de baby meegenomen heb,' sprak de novice in stilte. 'Dan zal ik zeggen: "Geliefde leraar, u heeft mij geleerd dat de verdiensten die men verkrijgt door het bouwen van een tempel van negen verdiepingen niet opwegen tegen het redden van één mensenleven. Ik heb uw advies ter harte genomen en besloten om deze baby groot te brengen. Ik vraag u, geliefde leraar en geliefde dharmabroeders, om mededogen. Deze baby is verwaarloosd, verlaten en door iedereen verstoten. Thi Mau liet hem op de trap van de klokkentoren achter en rende weg zonder een

woord te zeggen. Als ik dit kind niet had opgepakt en verzorgd, dan zou het zijn gestorven.

Eerbiedwaardige Avalokiteshvara, bodhisattva die hulp biedt in tijden van wanhoop en crisis; alle mensen die naar de tempel komen reciteren vroom dit soort verzen. Wij moeten allemaal onze toevlucht nemen tot de bodhisattva van groot mededogen en liefdevolle vriendelijkheid. En toch zijn er maar weinigen onder ons die deze zorg, dit grote mededogen en deze liefdevolle vriendelijkheid daadwerkelijk bieden in het dagelijks leven.” Ik ben een leerling van de Boeddha en de bodhisattva’s, overpeinsde de novice vervolgens, mijn beoefening dient met hun streven overeen te stemmen. Ik dien de energieën van groot mededogen en liefdevolle vriendelijkheid die zich in mij bevinden te cultiveren en belichamen.

Hoewel pas 24 jaar oud, had de novice al twee keer eerder te maken gehad met groot onrecht. De eerste keer werd Kinh Tam beschuldigd van poging tot moord. De tweede keer zei men dat de novice de kloostergeloften had overtreden door met Mau, de dochter van de rijkste familie van het dorp, het bed te delen en haar zwanger te maken. Dit waren twee voorbeelden van groot onrecht, maar voor Kinh Tam was dit alles nog te dragen omdat de novice de oefening in alomvattendheid (grootmoedigheid) kende en manieren had geleerd om liefdevolle vriendelijkheid en mededogen te voeden.

In wezen was de novice helemaal geen jongeman. Kinh

Tam was eigenlijk de dochter van de Ly ('Pruim') familie in een andere provincie. Haar ouders hadden haar Kinh ('Eerbied') genoemd. Omdat zij zo graag in een klooster wilde leven en tot monnik gewijd wilde worden, had Kinh zichzelf als jongeman vermomd. Het boeddhisme was zo'n tweehonderd jaar eerder naar Giao Chau, de oude naam voor het huidige Vietnam, gekomen en in de tempels werden toen alleen maar mannen gewijd.

Kinh had gehoord dat er lang geleden in India heel veel tempels waren geweest waar vrouwen tot boeddhistisch non konden worden gewijd. En vaak vroeg zij zich af: hoe lang duurt het nog voor we in dit land een tempel voor nonnen krijgen?

Ze ging naar de Dharma Wolk tempel – een van de mooiste tempels in het land – om er gewijd te worden en in het klooster te leven. De tempel stond in het district Giao Chi, zes dagen reizen van haar geboortedorp in het district Kuu Chan. Kinh vertelde haar ouders niet dat zij in de leer ging bij de Dharma Wolk tempel. Ze wist dat zij tussenbeide zouden komen als ze op de hoogte waren van haar inwijding en verblijfplaats, en haar zouden smeken om terug naar huis te komen.

Als de leraar erachter zou komen dat zij een meisje vermomd als man was, zou zij zeker weggestuurd worden van de tempel. En zij zou het niet overleven als zij niet langer in het klooster mocht blijven.

Kinh was van jongs af aan al een jongensmeisje dat meedeed met de wilde spelletjes van de jongens. Haar

ouders gaven haar toen ze nog heel klein was jongenskleren. Toen zij ouder werd kreeg Kinh toestemming om naar een traditionele jongensschool te gaan onder leiding van de dorpsleraar Bai ('Buigen'). Kinh kon heel goed leren en haalde hogere cijfers dan veel van de jongens in haar klas.

Kinh was vriendelijk, rustig en sociaal, maar zij liet niet over zich heen lopen. Zij weigerde haar verontschuldigen aan te bieden voor iets dat niet haar schuld was, zelfs als haar leraar of ouders hierop stonden. Dan vouwde zij uit respect haar handpalmen tegen elkaar en zei: 'Ik kan mij niet verontschuldigen, want ik heb immers niets verkeerd gedaan.'

Volgens sommigen was Kinh erg koppig. En misschien was zij dat ook wel, maar dan nog: wat kon ze er aan doen dat zij zo was? In die tijd was Kinh enig kind, haar ouders droegen haar op handen en natuurlijk werd zij ook verwend. Dit veranderde toen Kinh zeven jaar oud was en haar moeder beviel van haar jongere broertje, die zij Chau ('Juweel') noemden.

Kinh was een knap meisje en werd ieder jaar mooier. Toen zij zestien werd boden veel families hun zoon aan om met haar te trouwen. Haar ouders zeiden steeds weer 'nee', soms omdat de familie niet dezelfde sociale status had als zij, maar ook omdat zij hun dochter nog niet wilden laten gaan. Maar toen de ouders van Thien Si ('Groot Geleerde') een aanzoek voor hun zoon deden, twijfelden Kinhs ouders geen moment en gaven hun toe-

stemming. Thien Si kwam uit de Dao familie. Toen zijn ouders het aanzoek deden, studeerde hij aan de Dai Tap Universiteit, waar hij bekendstond als een goed student. Bovendien stonden de ouders van Thien Si in groot aanzien in het district, hun stamboom ging eeuwen terug.

Kinh was negentien jaar oud en vond zichzelf nog veel te jong om te trouwen. Zij had de Tieu Tap school afgerond en was al aangenomen op de Dai Tap Universiteit, maar van haar ouders mocht zij hier niet naartoe. Een vrouw moest trouwen en een gezin stichten, zo hoorde het. Kinhs ouders wilden niet dat zij ging studeren.

Kinh had niet veel keuze. Zij had zich er al bij neergelegd dat ze, wilde ze verder leren, het thuis van zelfstudie zou moeten hebben. Zij las de confuciaanse klassiekers de *Vier Boeken* en de *Vijf Klassieken*, en had ook toegang tot religieuze geschriften. Zij had het grote geluk dat ze de kans kreeg om de soetra's van de Boeddha te lezen. Onder de teksten die zij las waren de *Soetra in 42 delen*, de *Prajnaparamita soetra in 8000 verzen*, *De verzameling over de zes paramita's* van de zenleraar Tan Hoi en *De twijfel voorbij* van Mou Zi.

De dorpsleraar Bai had een grote interesse in het boeddhisme. Hij was dan ook degene die de soetra's en boeken aan Kinh leende. Kinh mocht zelfs een keer bij hem thuis komen om thee te schenken aan drie boeddhistische monniken, die hij had uitgenodigd voor de lunch en aan wie hij nog enkele andere eerste levensbehoeften schonk. Het was haar eerste ontmoeting

met kloosterlingen en Kinh was diep onder de indruk. De monniken droegen eenvoudige bruine gewaden en hun hoofd was helemaal kaalgeschoren. Zij waren heel vriendelijk, rustig en ontspannen en hun woorden waren vol mededogen. Zo wilde Kinh ook leven! Maar ze wist dat dit onmogelijk was omdat er in haar land geen tempels voor vrouwen bestonden.

Terwijl zij de soetra over de zes volmaaktheden las, werd Kinh vaak tot tranen toe geroerd. Ze las over het leven van de Boeddha en de beoefening van de zes volmaaktheden: vrijgevigheid, aandachttoefeningen, alomvattendheid (grootmoedigheid), ijver, meditatie en inzicht. Zij voelde zich heel sterk aangetrokken tot het kloosterleven. Ze zag dat het hart van een monnik overstroomde van liefde, mededogen, grootmoedigheid en ijver. Het speet haar dat zij niet als jongen geboren was, want dan was deze geweldige manier van leven ook voor haar mogelijk geweest.

En nu waren haar ouders ook nog met de ouders van Thien Si overeengekomen dat zij met hun zoon zou trouwen. Meisjes werden volwassen en op een gegeven moment moesten zij trouwen. Zo ging het in die tijd nu eenmaal. Hoe kon zij deze traditie in haar eentje veranderen? Ze hoopte maar dat Thien Si niet al te moeilijk zou doen en geen problemen zou hebben met haar dorst naar kennis en verlangen om het boeddhisme te beoefenen.

En zo trouwde de twintigjarige Kinh tijdens de volgende lente. Vanaf nu maakte zij deel uit van de Dao

familie. Thien Si was een intelligente, zachtmoedige jongeman en bovendien een verdienstelijk student. Maar toch, tegelijkertijd was hij ook wat lichtgeraakt. Hij had de neiging tot mateloosheid en was geestelijk nogal labiel. Vaak moest Kinh hem voorzichtig wakker maken, of aansporen om iets te eten, te gaan slapen en regelmatig te studeren. Maar vaak waren haar pogingen tevergeefs en kon hij het gewoon niet opbrengen, hoezeer hij het ook probeerde, al was het maar om zijn vrouw een plezier te doen. Haar schoonfamilie bekeek Kinh met steeds meer argwaan, omdat Thien Si steeds vaker luierte en liefkozend aan haar rokken hing. Kinh deed haar uiterste best om de ideale schoondochter te zijn, zoals zij van haar moeder had geleerd: ze ging als laatste naar bed en stond als eerste weer op, deed al het huishoudelijk werk en legde haar schoonouders aan alle kanten in de watten. Er was werkelijk helemaal niets waarop de ouders van Thien Si kritiek konden hebben. Toch waren ze verbitterd, het voelde voor hen alsof Kinh de liefde van hun enige, dierbare zoon had gestolen en dit namen ze haar zeer kwalijk. Wat Thien Si betrof, hij leek steeds minder zichzelf te zijn en steeds meer op de schaduw van een ander.